DMPOLL

Elke dag peilt De Morgen naar uw mening. Hier vindt u de uitslag.

De initiatiefnemers van de Mars voor het Leven, een demonstratie tegen abortus, eisen dat organisaties die aan abortuspreventie doen overheidssubsidies krijgen.

AKKOORD 20%
NIET AKKOORD 80%

Reageren? lezers@demorgen.be

PAULI'S PEN

ALS HET BRANDT, GIET WALTER PAULI OLIE OP HET VUUR

FOTO PHOTO NEWS

Pascal Smet bashen om gelijke kansen te treffen

Vlaams minister van Onderwijs Pascal Smet (sp.a) is nog niet aan de paaseitjes toe. Het ene probleem is niet opgelost of een volgende politieke aanval dient afgeweerd. Zo dook afgelopen weekend ineens de 'maximumfactuur' weer op. Een schande dat die zo laag ligt, wordt gezegd (20 euro bij kleuters, 60 euro in de lagere school en 360 euro voor meerdaagse uitstappen, maar dan voor de zes jaar samen). En Smet mag het uitleggen. Net zoals de ouders in de wachtrijen ook hun pijlen op de minister van Onderwijs richten. Dat ouders hun kind kunnen inschrijven waar ze willen zonder daarvoor in de wachtrij te moeten is logisch – vanuit het particuliere standpunt van de 'geplaagde' ouders. Dat veel scholen af willen van die maximumfactuur, is evenzeer verstaanbaar. Met een boutade gezegd: alle scholen willen altijd meer geld. Of het nu van de overheid of van de ouders komt. Het argument is altijd voor 'het beste voor het kind'. Ja, wie kan daar tegen zijn? De minister toch niet?

Wittebroodsweken zijn Smet dus niet gegund. Voor een stuk riep hij de negatieve beeldvorming over zichzelf af door zijn 'persoonlijke' optreden, eufemistisch gesteld. Deels kon hij ook niet anders dan wat hij deed. Neem zijn boodschap dat elk kind volgend jaar een schoolplaats zal hebben. Ongelukkig gebracht, vol branie op de tribune van het Vlaams Parlement, en dat heeft hij geweten. Maar kon Smet politiek en moreel een andere boodschap brengen. Zijn CD&V-collega Jo Vandeurzen meende zaterdag in 'Zeno' van niet. En dat zegt Vandeurzen niet omdat hij een goeie Limburgse jongen is. Smet heeft inderdaad geen andere keuze. Stel dat er echt geen school zal zijn voor honderden kinderen, dan eist het land zijn ontslag, en terecht. En de eerste de beste ouder die naar de rechtbank stapt, krijgt gelijk, ook terecht. Onderwijs is een grondwettelijk recht.

Maar waarom ligt Smet dan dag in dag uit onder vuur? Toch niet alleen zijn stijl? Zonder in een groot anti-Smetcomplot te geloven, lijkt er iets veel ernstigers aan de hand. Namelijk: grote delen van het Vlaamse onderwijsveld willen terug naar 'vroeger', naar de pre-Vandenbrouckefase. Die groep is tegelijk heterogeen en homogeen. Heterogeen, omdat het mensen van allerlei achtergrond, partijen en netten bindt. Homogeen, omdat die mensen au fond hetzelfde willen: minder decretale bepalingen die scholen en ouders belemmeren in wat vroeger mocht en wat ze graag deden: het verschil maken. Dat is het hem net: sommige 'verschillen' zijn net de negatie van 'gelijke' kansen.

Onwillige ouders

De maximumfactuur in de kleuterschool werd op de korrel genomen door de Werkgroep Kleuterscholen Vlaanderen. Die engageert zich al jaren in netoverschrijdend overleg en kaartte bijvoorbeeld al de ondersubsidiëring (en de overbezetting) in de zomerklasjes aan. Geen twijfel aan de inzet van die groep voor kwaliteitsvol kleuteronderwijs. Om dat te bereiken, willen ze alle beletsels weg. Ook de maximumfactuur. Dat die bedoeld is om sociale verschillen te verkleinen, is niet hun zorg.

In alle netten zijn er scholen die de maximumfactuur ontduiken. Misschien niet reglementair, dan toch feitelijk worden ouders verplicht om extra 'schoolgeld' te storten in de kas van het oudercomité of een gelijkgesteld orgaan. Er zijn gevallen bekend van onwillige ouders die door andere ouders worden afgebekt: "Als u zich niet herkent in de filosofie van deze school, zoek dan een andere." Dat wordt officieel niet gecommuniceerd en is door inspecties amper vast te stellen, maar het is her en der wel de realiteit.

Tom Lenaerts

En in de scholen met wachtrijen heeft men het steevast over "middeleeuwse toestanden". Een ongelukkige term, want wachtrijen zijn een recent fenomeen. Ook die kwamen er immers door het gelijkekansenbeleid. Inschrijvingen worden nu geregeld aan de hand van vier parameters: de aanwezigheid van broers of zussen, het tijdstip van inschrijving, de afstand tot de woning en het behoren tot de zogenaamde GOK-groepen. Slechts één van die parameters hebben de ouders zelf in handen: het tijdstip van inschrijving. En dus toont tv 'zelfs' beelden van Tom Lenaerts in de wachtrij voor het Sint-Ritacollege in Kontich.

> **Minder dan de kracht van de oppositie is het de massieve drang van een onderstroom in de Vlaamse samenleving die Pascal Smet in de hoek drumt: die van bekommerde ouders en fiere leerkrachten. Zo begaan met hun school, hun kind, en tegelijk zo blind voor anderen**

Er zijn ook scholen zonder wachtlijsten. Daaronder 'minder populaire' scholen – althans bij die sociaal-culturele groep van ouders die veel belang hecht aan een juiste, zo niet een precieze schoolkeuze. Maar daarbij ook juist de uiterst gegeerde scholen. Geplukt van de website van zo'n school: "Inschrijven voor het volgende schooljaar (2010-2011) kan jammer genoeg alleen nog via de wachtlijst. Voor het schooljaar 2011-2012 (voor kinderen die september 2010 in het zesde leerjaar van de basisschool starten) kan er ingeschreven worden vanaf maandag 13 september 2010." U leest het goed: deze school schrijft telkens in voor twéé jaar verder. En trekt, hoe kan het anders, dus vooral ouders aan die zéér bekommerd zijn voor de juiste school. Dat dit vanzelfsprekend gepaard gaat met een sociale preselectie, is minder de zorg (of juist wel?).

Zo groeit dus her en der in Vlaanderen een algemeen anti-Smetfront. Het viseert niet de persoon van de minister. Het is au fond oneens met het beleid dat Pascal Smet en Frank Vandenbroucke voor ogen hebben en hadden, en in zekere zin ook Marleen Vanderpoorten daarvoor: een onderwijs dat de vrije schoolkeuze probeert te koppelen aan gelijke kansen. Dat dus een beetje van de schotten wil slopen tussen elitaire en sociale scholen, tussen witte en bruine. De inschrijvingsbepalingen en de maximumfactuur zijn daartoe twee instrumenten. Ze worden beide gecontesteerd. En wel door ouders en leerkrachten die alleen het beste willen voor hún school, hún kind. Die visie wordt erg breed gedragen. Zoals de Nederlandse PvdA-leider Wouter Bos dat ooit verwoordde: "Ik begrijp ouders die hun kinderen naar een witte school sturen."

Minder dan de kracht van de oppositie is het de massieve drang van een onderstroom in de Vlaamse samenleving die Pascal Smet in de hoek drumt: die van bekommerde ouders en fiere leerkrachten. Zo begaan met hun school, hun kind, en tegelijk zo hardvochtig, zo blind voor anderen: minder mondig, minder rijk, minder goed georganiseerd. De strijd voor gelijke kansen zou zeer ongelijk verlopen, zonder de aanwezigheid van een beleid, een minister. Dat primeert boven zijn naam, zijn partij en zeker zijn stijl.

Terug naar de tijd van illegale abortus?

In een Brusselse 'Mars voor het leven' kantten tweeduizend studenten zich openlijk tegen de twintig jaar oude abortuswet. Opmerkelijkste steunbetuiger van de mars was aartsbisschop Léonard. 'Wij hopen dat die markante aanwezigheid geen teken aan de wand is', reageren Marleen Temmerman, Magda Michielsens en Sonja Eggerickx verontrust.

MARLEEN TEMMERMAN,

Magda Michielsens en Sonja Eggerickx reageren verontrust op de anti-abortusbetoging van zondag Marleen Temmerman is gynaecologe. Zij is diensthoofd van de vrouwenkliniek van het UZ Gent en senator voor sp.a. Magda Michielsens is voormalig professor Vrouwenstudies, Sonja Eggerickx is voorzitter Unie Vrijzinnige Verenigingen.

Het historische belang van de 20 jaar oude abortuswet Lallemand-Herman-Michielsens kan niet voldoende benadrukt worden. Door die wet is abortus onder bepaalde voorwaarden sinds 1990 niet langer strafbaar in België. Een vrouw die ongewenst zwanger werd kan naar een arts gaan om haar te laten doorverwijzen voor een zwangerschapafbreking. Ook vandaag blijft de nood tot het recht op abortus staande. Helaas willen sommige mensen dit recht aan anderen ontzeggen. Zo marcheerde er het voorbije weekend een 'anti-abortusbetoging door de straten van Brussel met als opvallendste medebetoger aartsbisschop André-Joseph Léonard. Wij hopen dat die markante aanwezigheid geen teken aan de wand is en dat de kerkleider hiermee geen trendbreuk inluidt ten opzichte van de terughoudendheid die zijn voorganger Danneels ter zake aan de dag legde.

Verworven recht

De organisatoren van deze 'Mars voor het leven' wilden "de stilte breken rond het lijden en de psychische gevolgen waarmee vrouwen af te rekenen krijgen na een abortus, die ze vaak tegen hun zin en door economische, sociale, familiale of medische druk ondergingen". Het recht op zwangerschapsafbreking is voor ons een onomkeerbaar verworven wettelijk recht voor vrouwen. Vrouwen gaan écht niet lichtzinnig om met dat recht, getuige het feit dat volgens het gereputeerde Guttmacher Institute ons land met 10 abortussen per 1.000 vrouwen tussen 15 en 44 jaar de laagste cijfers ter wereld heeft.

De prolifebetogers beweren dat vrouwen de zwangerschapsafbreking tegen hun zin en onder druk ondergingen... Wij voelen ons genoodzaakt deze bewering met cijfers onderuit te halen. (Dat is alvast handig als u nu donderdag op 1 april meeloopt in de vreedzame Brusselse 'Mars voor het recht op abortus in Europa' en als u daar botst op tegenbetogers met valse argumenten.) Zo toont het recentste verslag van de nationale abortuscommissie (2007) heel andere trends met betrekking tot de ingeroepen noodsituaties. In 4 procent van de ingeroepen noodsituaties gaat het om de lichamelijke of geestelijke gezondheid van moeder of het ongeboren kind. Financiële, economische en/of materiële redenen worden aangebracht in ongeveer 14 procent van de aanvragen, terwijl minder dan 2 procent relatiemoeilijkheden geeft als reden tot abortus. In meer dan 53 procent van de ingeroepen noodsituaties gaat het om persoonlijke redenen.

In de punten 15 en 16 van het Manifest van de 'Mars voor het leven' kiest men resoluut voor het leven in om het even welke situatie, zonder uitzonderingen en wil men de abortuswet afschaffen omdat deze elke bescherming van het ongeboren kind ontneemt.

De wet van 3 april 1990 betreffende de zwangerschapsafbreking laat abortus onder strikte voorwaarden toe. Zo moet de vrouw zich in een noodsituatie bevinden. De zwangerschapsafbreking kan enkel tot voor de 12de week na de bevruchting (14 weken zwangerschap). Die moet gebeuren onder medisch verantwoorde omstandigheden met inbegrip van een bedenkperiode voor de uitvoering van de ingreep. De vrouw krijgt daarbij counseling, dus alvast aan die bekommernis van de prolifebetogers wordt al van bij aanvang van de wet tegemoet gekomen

> **Wanneer de abortuswet teruggeschroefd zou worden of – erger – afgeschaft zoals betogers als aartsbisschop Léonard bepleiten, dan keren we terug naar de tijd van de criminele illegale abortus met alle gevolgen voor de fysieke en psychische gezondheid van de vrouw**

Alles kan beter, ook de wetgeving inzake zwangerschapsafbreking. Ook wij vinden dat voor vrouwen die ongewenst zwanger zijn en al dan niet kiezen voor een abortus er een nog betere psychosociale zorg moet zijn. Meer wetenschappelijk onderzoek naar de psychische gevolgen van abortus kan trouwens bijdragen tot een betere zorg. Daarnaast zijn wij sterk voorstander van meer preventie, meer aandacht voor seksuele opvoeding en het gratis ter beschikking stellen van voorbehoedsmiddelen voor minder begoeden. Wij vinden dat deze inspanningen prioritair moeten gaan naar groepen die inzake preventie nog te weinig bereikt worden: jongeren, allochtonen...

Baas in eigen buik

Wanneer de abortuswet teruggeschroefd zou worden of – erger – afgeschaft zoals betogers als aartsbisschop Léonard bepleiten, dan keren we terug naar de tijd van de criminele illegale abortus met alle gevolgen voor de fysieke en psychische gezondheid van de vrouw. Abortussen zullen nog steeds gebeuren, maar dan in de illegaliteit. Vrouwen die ongewenst zwanger zijn en zich in een noodsituatie bevinden, moeten geholpen en ondersteund worden in welke beslissing ze ook nemen.

De keuze of het kind gewenst is of niet ligt finaal bij de vrouw. We herhalen het, het gaat om een keuze die niet lichtzinnig genomen wordt. Een keuze die ook niet opgelegd wordt door de wet. Baas in eigen buik dus!

De open brief van de Vrouwenraad met betrekking tot de 'Mars op het recht op abortus in Europa' van nu donderdag vat het goed samen: "De legalisering van een vrije, gemakkelijke en goed geïnformeerde toegang tot abortus onder goede omstandigheden is nodig in het kader van het respect voor de fundamentele rechten: het recht van de vrouw om te beschikken over haar eigen lichaam en het recht op gezondheid en op medische zorg die elke staat moet garanderen voor alle vrouwen, zonder enig onderscheid."

Wij roepen dan ook – meer dan ooit – op om deel te nemen aan de 'Mars voor het recht op abortus in Europa'. Die vertrekt om 10 uur voor de ambassade van Polen in de Galliërslaan 29 1040 Brussel.

LEZERSBRIEVEN

Katholieke moraal

Anno 2010 blinken de rooms-katholieke kerkvaders nog steeds uit in het ongenuanceerd en dogmatisch veroordelen van abortus, euthanasie, gebruik van anticonceptiemiddelen, homoseksualiteit, stamcelonderzoek, gehuwde priesters... Terwijl in menig opiniestuk de terechte roep naar een verlichte islam luid klinkt, zie ik met paus Benedictus XVI of de Belgische aartsbisschop Léonard een verlicht christendom alleen maar verder uitdoven. Léonard van Kuregem loopt opvallend mee in een protestmars tegen abortus en betweter Benedictus spelt alle katholieke geloofsgemeenschappen waar ook ter wereld streng de les. In plaats van zo hooghartig te keer te gaan zouden de intelligente geestelijken beter hun moraalideaal toepassen in de eigen, zwaar aangetaste kerkgeledingen. Met het wijdverspreid kindermisbruik in de katholieke kerk en de jarenlange toedekking van deze schandalen, past het de kerkleiding geenszins om zich op te werpen als heilige bewakers en verkondigers van een absolute moraal.

Wouter Hessels, Koekelberg